

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4131 Zemědělství
Studijní obor: Agropodnikání
Katedra: Katedra speciální zootechniky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Možnosti využití plemene český luštič
v České republice**

Autor bakalářské práce:
Lenka Pravdová

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Antonín Vejčík, CSc.

České Budějovice

Duben 2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka PRAVDOVÁ**
Osobní číslo: **Z10486**
Studijní program: **B4131 Zemědělství**
Studijní obor: **Agropodnikání**
Název tématu: **Možnosti využití plemene Český luštič v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra speciální zootechniky**

Zásady pro vypracování:

Plemeno králíků český luštič je zařazen do živočišných genetických zdrojů a chov králíků plemene český luštič je podporován Mze. Zvláštnost tohoto plemene je v jeho genetické výbavě, kdy zbarvení je určováno recesivními geny. Při křížení s plemeny nemění zbarvení původních plemen. Pokud se objeví mezi mláďaty jiné zbarvení, než rodičů, jedná se o nečistokrevného jedince.

Cílem bakalářské práce bude vyhodnotit současný stav v chovu tohoto plemene v České republice. Vypracujete literární rešerši se zaměřením na chov a využití tohoto plemene. Jelikož se jedná o kriticky ohrožené plemeno navrhnete opatření, která by mohla vést k zvýšení početních stavů a zvýšení zájmu o chov tohoto plemene. Dále se budete věnovat podobným plemenům chovaných v zahraničí jako je například německé plemeno separator.

Rozsah grafických prací: Dle pokynů vedoucího práce

Rozsah pracovní zprávy: 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Zadina, J. et al.: Chov králíků. Praha: Brázda, s.r.o, 2004, 208 s. ISBN 80-209-0325-9

Fingerland, J.: Vzorník plemen králíků, Praha, Chovatel, s.r.o.,1994, 192 s. ISBN 80-901837-0-0

Vědecké a odborné články týkající se sledované problematiky ve vědeckých a odborných časopisech (např. World Rabbit Science, Náš chov, Farmář, Chovatel) a v internetových databázích.

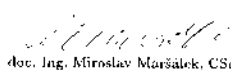
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Antonín Vejčík, CSc.
Katedra speciální zootechniky

Datum zadání bakalářské práce: 3. února 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2013

Ing. Karel Suchý, Ph.D.
proděkan pověřený vedením ZP

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚLŠKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentů 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. února 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma “Možnosti využití plemene český luštič v České republice“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 12. 4. 2013

.....
Lenka Pravdová

Poděkování

Děkuji panu Ing. Antonínu Vejčíkovi, CSc., za odbornou pomoc, vstřícný přístup a nezměrnou trpělivost při vypracování této bakalářské práce.

Mé poděkování patří též panu Pavlíkovi za poskytnutí chovatelského zázemí, ochotu se podílet na testovacích kříženích a obětavou péčí o svěřené jedince.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá využitím králíka plemene český luštič, který je zařazen do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství. Český luštič, na rozdíl od ostatních králíčích plemen, není využíván pro produkci masa nebo kožky. Původně byl vyšlechtěn pro to, aby byla možnost potvrdit nebo vyvrátit čistokrevnost testovaného jedince, odtud název „luštič“. V genetickém vzorci srsti českého luštiče jsou čtyři z pěti alel recesivní, což mu umožňuje při křížení s jiným plemenem králíka ověřit čistokrevný původ tohoto jedince.

Práce popisuje požadovaný exteriér českého luštiče a porovnává ho se standardem zahraničních plemen králíků, která mají stejný genetický vzorec srsti. V práci je zahrnuta také legislativa, organizační struktura, podmínky a možnosti získání finanční podpory čistokrevného chovu tohoto plemene, a také návrh způsobu zvýšení populace českého luštiče.

Klíčová slova:

Český luštič, exteriér, genetické zdroje, králík, standard

Abstract

This bachelor thesis focuses on the utilization of the Czech Solver, a Czech national rabbit breed, which is registered in The National Programme on Conservation of genetic resources of plants, animals and micro-organisms for Food and Agriculture. The Czech Solver, differ other rabbit breeds, is not used for meat or pelt production. It was originally invented to be able to confirm or disprove the purebred origin of the tested animal, hence the name *solver*. In the genetic code of Czech Solver's fur, four out of five alleles are recessive, which enables the animal to determine the purebred pedigree of a different rabbit breed when the two individuals are crossbred.

It is described the required exterior of the Czech Solver is described and the breed is compared to other foreign breeds of the same genetic code. The work includes legislature, organization structure, conditions and possibilities of gaining a financial support for pure breeding of this breed, as well as suggests solutions how to increase the Czech Solver population.

Key words:

Czech Solver, exterior, genetic resources, rabbit, standard

Obsah

1. Úvod	9
2. Literární přehled.....	10
2.1 Zoologické zařazení.....	10
2.2 Historie	10
2.3 Genetické živočišné zdroje	11
2.3.1 Úmluva o biologické rozmanitosti	11
2.3.2 Národní program zvířat.....	11
2.3.3 Program chovu národních plemen králíků.....	15
2.4 Vzorníky plemen králíků	18
2.4.1 Evropský vzorník plemen králíků	18
2.4.2 Vzorník plemen králíků pro Českou republiku.....	19
2.4.3 Klasifikace králíka dle vzorníku.....	19
2.4.4 Genetické vzorce barvy srsti.....	20
2.5 Český luštič	21
2.5.1 Vyšlechtění plemene	21
2.5.2 Standard plemene	22
2.6 Beige	23
2.6.1 Vyšlechtění plemene	23
2.6.2 Standard plemene v Nizozemí.....	23
2.6.3 Standard plemene v Anglii.....	24
2.7 Separator.....	25
2.7.1 Vyšlechtění plemene	25
2.7.2 Standard plemene	26
2.8 Využití králíků	26
3. Materiál a metody	28
4. Výsledky	29
4.1 Populace českého luštiče	29
4.2 Využití českého luštiče	29
4.3 Praktické ověření využití českého luštiče.....	30
4.4 Návrh opatření ke zvýšení početního stavu českého luštiče	32
5. Diskuse	34
5.1 Počet jedinců českého luštiče	34
5.2 Hmotnost českého luštiče	37
5.3 Podpora chovu českého luštiče	37
6. Závěr	39
7. Seznamy použitých informačních pramenů.....	40
7.1 Seznam použité literatury	40
7.2 Seznam internetových zdrojů.....	41
8. Seznam zkratk	44
9. Seznam příloh.....	46

1. Úvod

Chov králíků v českých zemích má více než stoletou tradici. Je dobré si připomenout, že se o jeho rozvoj zasloužili rodáci z jižních Čech, a to převážně ze severního Písecka. Založení spolku pěstitelů králíků a vystavení králíků na všeobecné výstavě hospodářských zvířat na konci 19. století byly počátkem dlouhodobého a cílevědomého chovatelství. Po prvních dovozech čistokrevných jedinců různých plemen následovala vlastní šlechtitelská práce a v 60. letech minulého století dosáhl chov králíků svého vrcholu, ať už to bylo nejvyšším počtem chovaných plemen nebo vysokou produkcí angorské srsti. Králíčí maso bylo dostupné, protože na vesnicích se králík choval téměř v každém stavení. S rozvojem techniky a zvyšující se životní úrovní obyvatelstva klesal malochov králíků za účelem produkce masa, kožek nebo angorské srsti, na druhou stranu vznikaly polointenzivní a intenzivní velkochovy s přísnými požadavky na chovné jedince, většinou křížence vysokých produkčních kvalit. Důsledkem klesajícího ekonomického významu chovu králíků v malochovech bylo i snížení počtu chovaných králíků a nakonec i snížení počtu jejich plemen.

V posledních dvaceti letech se chov králíků stal zálibou, smysluplnou činností pro využití volného času a pro chovatele dnes není prioritou produkce masa, ale dosažení úspěchu na místní, oblastní, speciální, republikové nebo mezinárodní výstavě. Průměrná cena čistokrevného jedince roste úměrně s významem výstavy a vyšší ocenění králíka odbornou porotou a pohybuje se kolem tisíce korun českých. Cena šampiónů může dosáhnout až sedminásobku průměrné ceny. Na mezinárodních výstavách je běžná cena oceněných čistokrevných jedinců padesát Euro, což je zhruba cena o čtvrtinu vyšší, než je průměrná cena na celostátní výstavě králíků v Lysé nad Labem.

Spolu se zvyšující se cenou králíků stoupá i počet méně spokojených chovatelů, kteří si sice koupili dle rodokmenu čistokrevné zvíře, ale jeho potomci se výrazně odlišují od standardu určeného pro dané plemeno. Se stejným problémem se potýkají i majitelé polointenzivních chovů, kteří pořizují čistokrevné chovné jedince dvou různých plemen a jejich křížením získávají jatečná zvířata s výbornou masnou produkcí. Pokud však rodiče nejsou čistokrevní a standardu plemene odpovídají pouze exteriérem (fenotypově), pak jejich potomci nemají požadované vlastnosti. Řešením je prokázání nečistokrevnosti takového jedince a k tomu by mohl být využit právě králík plemene český luštič.

2. Literární přehled

2.1 Zoologické zařazení

Králík patří ke kmeni obratlovců *Vertebrata*, do třídy savců *Mammalia*. Ještě Dvořák (1980) řadí králíka divokého nebo domácího do řádu hlodavců *Rodentis*, do podřádu *Duplicidentata* a k čeledi zajícovitých *Leporidae*. Oproti tomu Fingerland (1991 dle Nachtsheima 1977) již uvádí samostatný řád zajícovci *Lagomorpha*, čeleď zajícovití *Leporidae*, rod králík *Oryctolagus*, druh králík divoký *Oryctolagus cuniculus* a poddruh králík domácí *Oryctolagus cuniculus forma domestica*.

Králík je býložravec s velkou rozmnožovací schopností. Přestože patří do řádu zajícovců spolu se zajícem polním, nelze tyto dva druhy mezi sebou křížit, protože jsou mezi nimi poměrně velké rozdíly. Králík je menší, má kratší ušní boltce, delší a užší hlavu než zajíc a kromě velikostních rozdílů zajíc nemá klíční kost, zatímco u králíka je klíční kost vyvinutá. Křížením králíka divokého s králíkem kulturního plemene bude mít první generace potomků vzhled divokého králíka (Zadina, 2012).

2.2 Historie

Do českých zemí se dostal králík v 19. století z Francie a Německa. První písemná zmínka o chovu králíků pro produkci masa je z roku 1869 v Kodymově Úvodu do hospodářství (Mach, 1995). První králíkářský spolek založil učitel Jan Václav Kálal z Bernartic na Písecku v roce 1898 a jeho zásluhou začal vycházet časopis Králíkář československý (kromě I. světové války až do roku 1934). Králíci byli poprvé vystavováni v roce 1863 v Březnici na výstavě Jednoty hospodářského kraje píseckého, ale první samostatná výstava králíků byla pořádána Spolkem pěstitelů králíků mnohem později, až v roce 1903 v Blatné. V 60. letech 20. století dosáhl chov králíků svého největšího rozvoje, hlavně v počtu plemen.

Dnes je chov králíků v Čechách spíše sociálně kulturní záležitostí, zájmovou činností pro chovatele, kteří nalézají v této činnosti radost a na výstavách chtějí prezentovat ty nejlepší jedince, které dokázali odchovat. Samostatnou skupinou jsou chovatelé, kteří jsou zaměřeni na výrobu králíčího masa a jsou spíše podnikateli v živočišné výrobě než chovateli králíků (Zadina, 2012).

2.3 Genetické živočišné zdroje

2.3.1 Úmluva o biologické rozmanitosti

Základní teze, že trvale udržitelné zemědělství je možné za předpokladu zachování biologické rozmanitosti, nabývá postupem času na své pravdivosti. Důsledkem velkého tlaku na rychlý technologický pokrok a ekonomickou stránku zemědělství (efektivnost živočišné produkce) bylo vyšlechtění vysoce výkonných plemen hospodářských zvířat, ale současně došlo ke snížení významu místních plemen, někdy až k jejich ohrožení či zániku. Již od sedmdesátých let je věnována zvýšená pozornost biologické rozmanitosti života - snaha o udržení biodiverzity. V roce 1992 byla přijata Úmluva o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity – CBD) a v téže roce zahájila Organizace OSN pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organization of the United Nations – dále jen „FAO“) program Globální strategie managementu genetických zdrojů hospodářských zvířat, jejíž součástí je Globální databanka genetických zdrojů hospodářských zvířat. FAO je hlavním orgánem OSN pro otázky rozvoje zemědělských oblastí a poskytuje rozvojovou pomoc, poradenství v oblasti strategií a plánování, shromažďuje, zpracovává a šíří informace a slouží jako mezinárodní fórum pro diskuse o otázkách zemědělství a výživy (Anonym A, 2012).

Součástí FAO je i informační systém FAO-DAD-IS, který provádí základní hodnocení populace dle počtu chovných samic v populaci, přičemž registrovány jsou pouze samice s minimálně jedním vrhem v roce (Stejskal, Hanák, 2012). Podle metodiky FAO má plemeno s počtem chovných samic pod 1000 kusů statut ohrožené populace, plemeno s počtem chovných samic pod 100 kusů je kriticky ohrožené (Martinec, 2011) a při poklesu chovných samic pod 50 kusů je populace považována za neudržitelnou (Stejskal, Hanák, 2012).

V Evropské unii je pro genetické zdroje králíků určen program RESGEN, ve kterém je zapojeno 11 zemí včetně České republiky. V rámci tohoto programu probíhá hodnocení užitkovosti a kvalitativních ukazatelů masa u středomořských genetických zdrojů králíků (Bolet et al. in Zita, Tůmová, Bízková, 2010).

2.3.2 Národní program zvířat

V České republice byla Úmluva o biologické rozmanitosti ratifikována v roce 1993, následný rok pak vstoupila v platnost a v roce 1999 byla začleněna do české

legislativy. Tím byly vytvořeny zákonné podmínky pro činnosti související s ochranou genetických živočišných zdrojů (Zákon č. 344/2006 Sb., tzv. Plemenářský zákon, včetně prováděcích vyhlášek č. 477/2006 Sb. a č. 478/2006 Sb.), na jejichž základě byl Ministerstvem zemědělství (dále jen „MZe“) vyhlášen „Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a dalších živočichů využívaných pro výživu a zemědělství MZe č. j. 20139/2006 – 13020“ (dále jen „Národní program zvířat“). Každý rok byla zveřejněna „Výroční zpráva Národního programu uchování a využití genových zdrojů hospodářských zvířat, ryb a včel“ (Martinec, 2011). V prosinci roku 2012 byl zveřejněn nový Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství na období let 2012 až 2016 (Anonym H, 2012).

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., Praha – Uhřetěves – Národní referenční středisko uchování a využití zdrojů hospodářských zvířat (dále jen „VÚŽV“) je pověřenou osobou koordinující Národní program zvířat (Anonym K, 2012). Prostřednictvím VÚŽV jsou poskytovány dotace Ministerstva zemědělství na rozvoj a chov zvířat, která jsou genetickými zdroji a jsou uvedena v tabulce č. 1.

Genetické zdroje zvířat

Tabulka č. 1

Skot	Česká červinka, český strakatý skot
Prasata	Přeštické černostrakaté
Ovce	Šumavská ovce, valašská ovce
Kozy	Koza bílá krátkosrstá, koza hnědá krátkosrstá
Koně	Starokladrubský kůň, huculský kůň, slezský norik, českomoravský belgický kůň
Drůbež	Česká slepice zlatě kropenatá, česká husa
Králíci	Český strakáč, český luštič, český albín, český červený, český černopěsíkatý, moravský modrý, moravský bílý hnědooký
Nutrie	Přeštická vícebarevná, standardní nutrie českého typu, stříbrná nutrie
Ryby	Kapr obecný, pstruh duhový, pstruh obecný forma potoční, lín obecný, sumec velký, jeseter malý, vyza velká, síh peleď, síh maréna
Včely	Včela kraňská

Zdroj: Anonym K (2012)

Už v roce 1995 projevuje Mach obavy ze ztráty geneticky determinovaných znaků a vlastností fixovaných v různých plemenech králíků chovaných bez hospodářského významu tím, že by se chov králíků zúžil na několik užitkových typů a ostatní plemena by vyhynula. Do programu ochrany genetických živočišných zdrojů bylo v roce 1997 navrženo sedm plemen králíků:

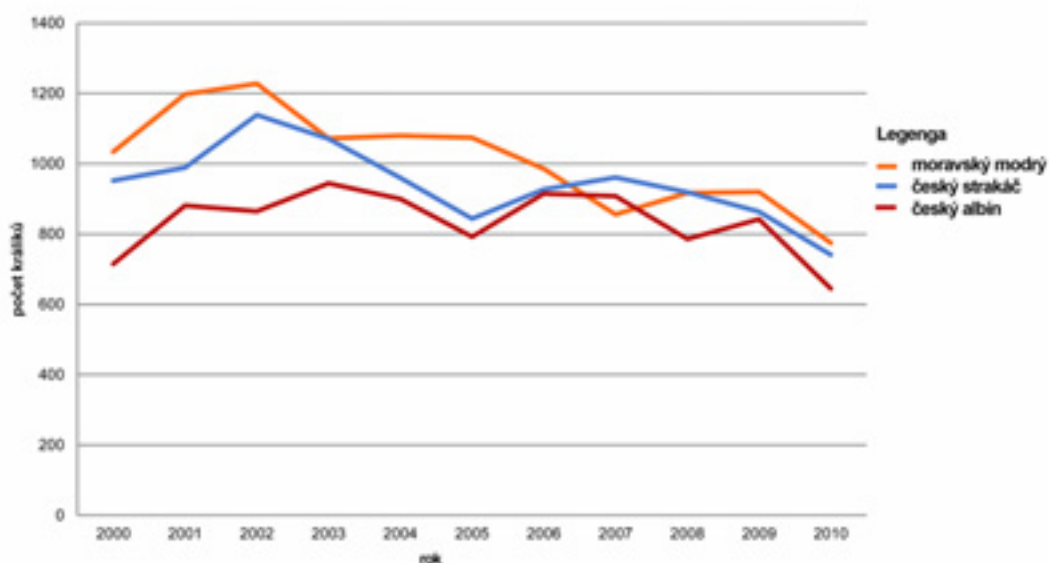
- 1) Moravský modrý (Mm) – nejstarší české plemeno z okolí Svojanova a Svitav chované od 19. století;
- 2) Český strakáč (ČS) – chován od konce 19. století a pro svůj líbivý vzhled se stal symbolem českého drobného chovu králíků;
- 3) Český albín (ČA) – vyšlechtěný ve 20. letech 20. století;
- 4) Český červený (ČČ) – uznán jako plemeno v roce 1959;
- 5) Český luštič (ČL) – uznán jako plemeno v roce 1959;
- 6) Český černopesíkatý (Ččp) – vyšlechtěn v roce 1971, jako plemeno uznán v roce 1975;
- 7) Moravský bílý hnědooký (Mbh) – nejmladší plemeno uznané v roce 1984.

Všechna tato plemena jsou evidována v Centrální plemenné knize králíků (dále jen „CPKK“) od roku 2000 (Anonym C, 2012).

V rámci Národního programu zvířat se podařilo u velmi ohrožených plemen českého albína a českého luštiče finančními podporami rozšířit počty chovů, ale u českého červeného se situace zhoršila (Bečková, 2012). Vývoj počtu registrovaných králíků v letech 2000 až 2010 ukazuje následující graf. Graf č. 1a zobrazuje přibližně stejně velké populace moravského modrého, českého strakáče a českého albína, které jsou výrazně větší než populace českého červeného, moravského bílého hnědookého, českého luštiče a českého černopesíkatého, což dokládá Graf č. 1b (Martinec, Tůmová, 2011).

Graf č. 1a

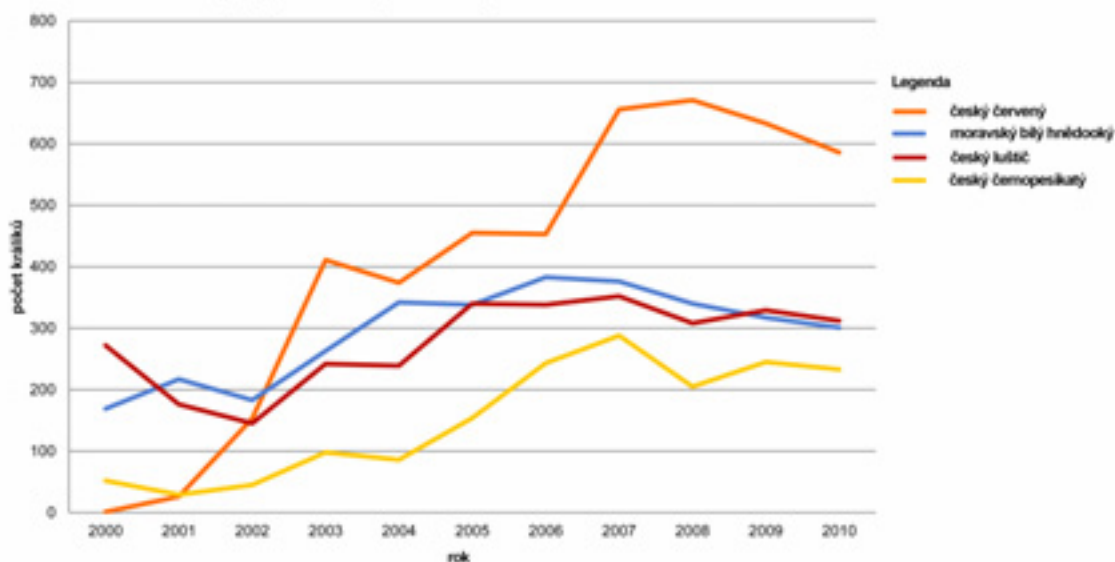
Vývoj počtu registrovaných králiků v CPKK

Zdroj: Martinec, Tůmová (2011)

Graf č. 1b

Vývoj počtu registrovaných králiků v CPKK

Zdroj: Martinec, Tůmová (2011)

Národní program zvířat vykázal kladné výsledky, ale též potřebu jeho pokračování, a proto Ministerstvo zemědělství České republiky vyhlásilo Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů

významných pro výživu a zemědělství na období let 2012 až 2016 (dále jen „Národní program“). Pro toto období jsou základem stavy chovaných králíků k 31.12.2010, počty kusů dle plemen jsou uvedeny v tabulce č. 2 (Anonym C, 2012).

**Plemena králíků zařazená do Národního programu a stav populací
genetických zdrojů králíků k 31. 12. 2010**

Tabulka č. 2

Druh	Plemeno	Počet jedinců	Počet chovatelů
Králíci	Český strakáč	290	100
	Český albín	155	
	Český červený	135	
	Český luštič	65	
	Český černopesíkatý	35	
	Moravský modrý	145	
	Moravský bílý hnědooký	110	

Zdroj: Anonym C (2012)

Maximální výše podpory pro plemeno český luštič je do 300 Kč na jeden dospělý kus a rok, kterou může poskytnout Ministerstvo zemědělství účastníkovi Národního programu zvířat, který uplatnil žádost u Českého svazu chovatelů. Sumarizované žádosti předává Český svaz chovatelů VÚŽV, a to dle Zásad, kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2012. Počet chovaných kusů se uvádí ke dni 31. 8. 2012 (Anonym B, 2012).

2.3.3 Program chovu národních plemen králíků

Realizátorem programu chovu, garantem a zprostředkovatelem dotačního titulu pro králíky je Český svaz chovatelů (dále jen „ČSCH“), který zároveň odpovídá za věcnou a odbornou stránku plnění, řádnou registraci a evidenci zvířat zařazených do dotačního titulu. ČSCH prostřednictvím svých členů sdružených v základních,

oblastních nebo klubových organizacích zajišťuje chovy in situ, které jsou rozptýlené po celém území České republiky, aby se snížilo riziko hromadných nákaz. Chov in situ je považován za jediný možný způsob konzervace plemen králíků. Cílem chovu genetických rezerv je zajištění co nejširší škály jednotlivců s rozličným genotypem, aby bylo zajištěno možné využití i v budoucnosti (Anonym C, 2012).

Protože ČSCH nese odpovědnost za evidenci zvířat vůči VÚŽV, byl zpracován Registrační řád ČSCH, podle něhož probíhá evidence zvířat. Králíci musí být označeni v levém uchu (dále jen „LU“) zemí původu (Česká republika = C) a číslicemi měsíce a poslední číslicí roku narození, v pravém uchu (dále jen PU) je značení stupně chovu, tj. bez písmene jen dvojčíslím okresu nebo písmeny S = okresní nebo klubová registrace, v kontrolovaných chovech K = kmenový a P = plemenný spolu s pořadovým číslem v roce narození (Zadina, 2003). Králíci jsou evidováni v plemenné knize Ústředního výboru Českého svazu chovatelů (dále jen „ÚV ČSCH“) a jedinci, kteří byli zařazeni do genové rezervy, jsou evidováni v databázi s jejich původem do třetí generace předků (Anonym G, 2012). Při šlechtění je využívána čistokrevná plemenitba, a to liniová. Sleduje se počet vrhů, počet narozených a odstavených mláďat, jejich živá hmotnost ve třech týdnech a pak ve třech měsících. V kontrolovaných chovech (kmenových a plemenných) se dále posuzují i výsledky chovu, to znamená počet vrhů, počet mláďat narozených, odchovaných a registrovaných, průměr na samici a samce, výsledky hmotnosti. Králíci z kontrolovaných chovů jsou povinně hodnoceni na vrcholových výstavách, přičemž samci musí získat minimálně 93 bodů a samice 92 bodů (Tůmová, 2013).

Ústřední odborná komise Českého svazu chovatelů (dále jen „ÚOK ČSCH“) vydala „Směrnici pro uznání kontrolovaných (plemenných) chovů králíků“, která vstoupila v platnost 1.1.2008. Směrnice definuje podmínky pro přiznání plemenného chovu králíků (dále jen „P-chovu“), postup při uznávacím řízení, podmínky opravňující existenci P-chovu, kontrolu plnění a v technických ustanoveních i výši paušálního poplatku (Anonym G, 2012). Dále ČSCH vyhláší upřesňující „Podmínky pro přijetí do řízení o přiznání plemenného chovu“ na dva roky ve Věstníku ČSCH, který je přílohou měsíčního periodika Chovatel, a na webových stránkách ČSCH je možnost získat přihlášku. Majitel a chovatel zvířat přihlašovaných do uznávacího řízení musí být řádným členem některé ze základních organizací Českého svazu chovatelů (dále jen „ZO ČSCH“), což příslušná základní organizace potvrdí na přihlášce. Pro majitele P-chovu platí, že musí být chovatelem minimálně 5 let a počet chovných zvířat nesmí klesnout pod 2.5 kusů dle pohlaví, což znamená, že počet chovných samců (samec je značen 1.0) nesmí klesnout pod dva kusy a počet chovných

samic (samice je značena 0.1) nesmí klesnout pod pět kusů po celou dobu, na kterou byl chovateli P-chov přiznán (Schönfelder, 2011). Uznávací řízení probíhá v rámci Celostátní výstavy drobného zvířectva na Výstavišti Lysá nad Labem. Majitelům P-chovů je každoročně přispíváno na veterinární prevenci v chovech (Sirotek, 2012).

U českého luštiče byl chovným cílem v Národním programu zvířat kromě zvýšení počtu zvířat a zvýšení počtu chovů, také zlepšení typu a zároveň udržení barvy a podsady. Český luštič byl z hlediska počtu jedinců zařazen do stupně ohrožený (Mátlová, 2012).

V roce 2011 se stabilizoval počet registrovaných mláďat u většiny plemen, nejvyšší nárůst registrací byl u českého černopesíkatého. Registrace u plemene český luštič poklesla nejvíce ze všech plemen králíků zařazených do Národního programu zvířat. Celkově klesla intenzita reprodukce genetických zdrojů králíků, v průměru na 6,98 narozených mláďat na jednu králici, přičemž byl registrován převážně jeden vrh za rok (Vilhelm, 2012). Výsledky roku 2011 ukazuje Tabulka č. 3.

Stav populací genetických zdrojů králíků zařazených v Národním programu zvířat dle Centrální plemenné knihy králíků za rok 2011

Tabulka č. 3

Plemeno	Počet samců v roce 2011	Počet samic v roce 2011	Celkem jedinců	Počet chovatelů v roce 2011
Český strakáč	82	188	270	25
Český albín	43	87	130	15
Český červený	35	84	119	16
Český luštič	22	26	48	8
Český černopesíkatý	9	32	41	10
Moravský modrý	47	88	135	18
Moravský bílý hnědooký	44	64	108	10

Zdroj: Vilhelm (2012)

V rámci ČSCH je správou agentury Národního programu zvířat a genetických zdrojů pověřena Ústřední odborná komise ČSCH. Z její zprávy o CPKK vyplývá, že v roce 2011 bylo zaregistrováno v šesti chovatelských klubech 3269 králíků národních plemen (Sirotek, 2012). Podrobný rozpis počtu jedinců v jednotlivých plemelech ukazuje Tabulka č. 4.

**Stav registrovaných králíků národních plemen
dle Centrální plemenné knihy králíků za rok 2011**

Tabulka č. 4

Plemeno	Celkem jedinců
Český strakáč černý	708
Český strakáč ostatní barevné rázy	46
Český albín	575
Český červený	463
Český luštič	184
Český černopesíkatý	287
Moravský modrý	757
Moravský bílý hnědooký	249

Zdroj: Sirotek (2012)

2.4 Vzorníky plemen králíků

2.4.1 Evropský vzorník plemen králíků

Vzorník plemen králíků platný pro Evropskou Unii z roku 2012 zařazuje plemeno Beige/Separator (Tschechische Löser) mezi králíky malé, s minimální váhou 2,25 kg při bodovém ocenění 8 body, s normální váhou od 2,75 do 3,00 kg za 9 bodů a s maximální váhou od 3,00 do 3,75 kg při bodovém ocenění 10 body, přičemž za optimální váhu je považováno 3,50 kg. Důležitost je kladena na velikost uší, které by měly být mezi 10 až 12 cm (Meister, 2012).

Zápis z Ústřední konference delegátů odbornosti stanoví, že vzorník Evropských standardů z roku 2012 slouží jako pomůcka pro posuzovatele, kteří posuzují králíky na mezinárodních soutěžích, ale pro Českou republiku je závazné poslední,

12. vydání Vzorníku plemen králíků od Ing. Josefa Zadiny, předsedy Sboru posuzovatelů králíků (Sirotek, 2012).

2.4.2 Vzorník plemen králíků pro Českou republiku

Barát (1986) vychází z užitkového zaměření chovů a dělí plemena na brojlerová, sportovně-užitková a kožešinová, které dále člení na velká, střední, malá a nejmenší (zakrslá). Fingerland (1991) člení plemena podle srsti na plemena s normální srstí v dalším členění na velká, střední, malá a zakrslá, plemena krátkosrstá, dlouhosrstá a plemena se zvláštní strukturou srsti, a to na základě převzatého a již zažitého členění v západoevropských zemích, především ve Francii, v Německu a v Anglii. Toto členění je používáno ve vzornících plemen králíků v Evropě i u nás.

Vzorník plemen králíků obsahuje Řád pro registraci a tetování králíků v České republice, Zásady pro pořádání a organizaci přehlídek a výstav ČSCH, Směrnice pro činnost posuzovatelů zvířat na výstavách ČSCH a standardy jednotlivých plemen. Vzorník je určen pro potřeby chovatelů a posuzovatelů, protože jednou z povinností chovatele, který je členem ZO ČSCH, je účast na výstavách s vlastními odchovanými králíky. Vysoké bodové ohodnocení králíka nebo udělení „Čestné ceny“ či dokonce titulu „Šampión“ je vyvrcholením chovatelské činnosti člena ČSCH (Zadina, 2003).

2.4.3 Klasifikace králíka dle vzorníku

Účelem stanovení standardu králíka je určit chovatelský cíl daného plemene. Při posuzování na výstavách jsou jedinci ohodnoceni slovní klasifikací (výrokem), která vyjadřuje, do jaké míry se hodnocený králík shoduje s daným standardem plemene. Výrok je odvislý od výše přidělených bodů, přičemž získané body jsou součtem udělených bodů z jednotlivých pozic bodovací stupnice, kdy se za vady či nedostatky odečítají body od maximálního počtu bodů, které je možno za danou pozici získat (jednotlivé pozice a bodová ohodnocení jsou uvedena v této práci v článku 2.5.2. Standard Českého luštiče). Výroky jsou tyto:

- výborně = 96,0 až 100,0 bodů
- velmi dobře = 93,0 až 95,5 bodů
- dobře = 89,0 až 92,5 bodů
- dostatečně = 85,0 až 88,5 bodů
- nedostatečně = 84,5 a méně bodů.

Výstav a stolního posuzování se mohou zúčastnit jen zvířata majitele, který je členem ČSCH, a která jsou tetována dle platných směrnic (Zadina, 2003). Mláďata od věku 3 měsíců do 7 měsíců jsou hodnocena slovními výroky mládě výborné, mládě velmi dobré, mládě dobré, mládě dostatečné, mládě chovu neschopné, tj. nedostatečné. Tyto výroky vyjadřují předpoklad, že v dospělosti mládě dosáhne na odpovídající bodové ohodnocení. Pro dospělá zvířata je stanovena hranice pro klasifikaci od 8 měsíců věku zvířat do 6 let (Schönfelder, 2012/a).

Platný Vzorník plemen králíků zpracoval Ing. Josef Zadina v roce 2003 na základě Vzorníku plemen králíků od Fingerlanda z roku 1994 za použití rukopisu Evropského vzorníku z roku 2003 a fotografií ze Vzorníku plemen králíků SRN. Vzorník plemen králíků je vydáván jako účelová publikace Českého svazu chovatelů (Zadina, 2003).

Adeptem na posuzovatele se může stát chovatel na návrh členů jeho ZO ČSCH po té, co je sám minimálně 5 let chovatelem. Jako adept se musí zúčastnit dvaceti akcí, to znamená oblastních, klubových nebo mezinárodních výstav a minimálně dvou školení pořádaných ČSCH. Při závěrečných zkouškách musí adept posoudit minimálně 20 zvířat (Schönfelder, 2012/a). Posuzovatel je povinen se zúčastňovat pravidelně školení pořádaných ČSCH a v případě, že neabsolvuje dvě po sobě jdoucí školení, je mu pozastavena činnost (Jirků, 2012).

2.4.4 Genetické vzorce barvy srsti

Součástí každého standardu plemene a barevného rázu je i genetický vzorec alel, které určují barvu, kresbu a charakter srsti. Alely ve vzornících od Fingerlanda a Zadiny jsou uváděny v německých symbolech prof. Dr. Nachtscheima z roku 1929. Jak uvádí Zadina (2003), tyto symboly jsou nejpoužívanější na evropském kontinentu, anglosaské symboly používá americká a anglická literatura. Srovnávací tabulka německých symbolů a anglosaských symbolů Foxe (Fingerland 1986) je přílohou č. 1 této práce. Webové stránky Britské rady chovatelů králíků (Anonym E, 2012) uvádí symboly jako Intern. (anglosaské) a Germ. (německé), na holandských webových stránkách (Anonym D, 2012) jsou uvedeny oba typy symbolů v pořadí Deutsche Symbolik/English symbolism.

Na zbarvení srsti se podílí více než deset lokusů, z nichž největší význam jich má pět. Lokus A vytváří alelickou sérii nazývanou albinotická. Dominantní alela A působí tvorbu základního barviva – melaninu. Další čtyři alely pozměňují původní tvorbu pigmentu. Tyto alely mají mezi sebou vztah sestupné dominance. Srst pískově žluté barvy (*genotyp srsti AA bb cc dd gg*) se poprvé objevila u luštiče

dahlemského, kterého vyšlechtil prof. Dr. Nachtsheim za účelem poznání genotypu při testovacích kříženích králíků (Šiler, Fiedler, 1978). Genetický výzkum alel, které ovlivňují zbarvení srsti králíků, neustále pokračuje. Zatím se nepodařilo prokázat vliv pohlaví rodičů na zbarvení mláďat (Ondráková, 2012).

2.5 Český luštič

2.5.1 Vyšlechtění plemene

Český luštič je zařazen mezi střední plemena s normální srstí, sportovní plemeno (Dvořák, 1980). Pro začínajícího chovatele je toto plemeno méně vhodné (Fingerland, 1991).

Českého luštiče vyšlechtil chovatel Václav Pém v letech 1955 až 1960 dle návrhu Ing. Fingerlanda. Králíci jsou recesivně homozygotní na čtyřech z pěti základních barevných lokusů – B, C, D a G (Šimek, 2012). Pro vyšlechtění plemene bylo použito králíků kamzičích a marburských.

Český luštič byl uznán za samostatné plemeno v září roku 1959. Velkou měrou se na šlechtění plemene podílel Ing. Jaroslav Fingerland, nejvýznamnější český králíkářský genetik druhé poloviny minulého století. Jako zdroj informací mu posloužily údaje o šlechtění tzv. dahlemského prubíře, nebo-li též pískového králíka, který byl vyšlechtěn prof. Dr. Nachtsheimem ve třicátých letech v Berlíně, ale tento králík nebyl v běžných chovech nikdy chován a zanikl. Český luštič byl poměrně rychle zařazen do českého vzorníku plemen králíků, ale ještě v roce 1969 byl jeho jediným chovatelem samotný šlechtitel Václav Pém. Určitý nezájem o chov českého luštiče trval do poloviny sedmdesátých let. V roce 1977 se dalšího šlechtění českého luštiče ujali pánové Zouhar z Brna a Stejskal ze Želešic, kteří v tomto období založili Klub chovatelů králíků Českých luštičů a Českých červených se sídlem v Brně (dále jen „Klub ČL a ČČ“). Mezi další šlechtitele se řadí Ing. Břetislav Hanák z Dubňan. Na počátku osmdesátých let slavili tito chovatelé své první úspěchy na mezinárodních výstavách Interkanin. A právě tyto úspěchy měly pozitivní dopad na rozšíření českého luštiče v naší republice a zároveň se staly inspirací pro šlechtění podobného plemene se stejnými genetickými vlastnostmi v Německu (Martinec, 2009).

2.5.2 Standard plemene

Standard plemene je stanoven v jednotlivých pozicích takto:

Pozice 1 (hmotnost – 10 bodů): Fingerland (1986) uvádí minimální hmotnost 3,25 kg, v platném vzorníku (Zadina, 2003) je stanovena od 3,00 kg. Horní hranice hmotnosti zůstala stejná, a to 4,25 kg. Hmotnost je bodována takto:

8 bodů – hmotnost od 3,00 do 3,24 kg

9 bodů – hmotnost od 3,25 do 3,49 kg

10 bodů – hmotnost od 3,50 do 4,25 kg.

Pozice 2 (tvar – 20 bodů): Hřbetní linie musí být ladná, zadní partie těla pěkně zaokrouhlená, v zátylku nesmějí být zřetelné lopatky. Hrudní končetiny musejí být rovné, jejich nášlap má být tzv. kočičí. Pánevní končetiny musejí být rovné, chodidla těsně přilehlá rovnoběžně k tělu, kyčle mají těsně přiléhat k trupu. Při správné poloze všech končetin by se břišní linie neměla dotýkat podlahy. Pírko musí být rovné, vztyčené, přilehlé k tělu ve směru páteře. Kůže nemá nikde tvořit řasy, záhyby nebo převisy, ale má pružně a pevně přiléhat na všech částech těla. Za přípustnou vadu platí nepatrně šikmý, jakož i výraznější lalok u králic, u samců větší oříšek nebo nepatrný náběh na lalůček. Vnější pohlavní orgány mají být výrazné a nedeformované. U samců mají varlata co nejvíce přiléhat k tělu.

Pozice 3 (typ – 20 bodů): Jedná se o hodnocení harmonie tělesných tvarů, přičemž tělesná hmotnost a velikost zvířete mají být v souladu. Za ideální stav se považuje, aby hmotnost byla v polovině předepsané hmotnosti. Tělo má být mírně zavalité, válcovité, na silnějších, středně dlouhých končetinách. Krk by měl být krátký, u samců musí být hlava silná, krátká se širokým čelem a širokou nosní partií, a dobře klenutá. U samic by měla být hlava jemnější. Uši jsou masité, vzpřímené, na koncích pěkně zaoblené. Jejich délka je 11 až 12 cm.

Pozice 4 (srst – 15 bodů): Srst je hustá v podsadě, lesklá se stejnoměrně rozmístěnými pesíky. Délka krycího chlupu je asi 3 cm.

Pozice 5 (barva krycího chlupu – 20 bodů): Barva krycího chlupu je po celém těle špinavě žlutá s jemným šedomodrým nádechem (závojem). Na hlavě, uších, břiše a na bocích těla je šedavě modrý závoj nejvýraznější. Barva očí je hnědomodrá až modrošedá. Drápy jsou barvy rohovitě.

Pozice 6 (barva podsady – 10 bodů): Podsada má být červenavě žlutá, u kůže je velmi úzký šedobílý proužek. Na břiše je barva podsady světlejší, přecházející do krémového tónu.

Pozice 7 (péče a zdraví – 5 bodů): Uši musejí být řádně vyčištěné, prosté ušního mazu. Srst by neměla být znečištěna močí, výkaly nebo prachem, rovněž čisté by měly být nášlapové plochy končetin. Drápy musí být upraveny. Tato pozice hodnotí především péči chovatele.

Nepřípustnými vadami je nižší, ale i vyšší hmotnost, než je uvedena ve vzorníku, velké odchylky od požadovaného typu těla a hlavy, uši delší než 14 cm a kratší než 9 cm, srst bez podsady, velké odchylky délky srsti, silné promísení srsti bílými chloupky, rovněž i skupina bílých chloupků, silný rez, zcela chybějící šedomodrý závoj, oči albína nebo leucína nebo bílé drápy. Nepřípustnou vadou je i podsada vysloveně bílá nebo modrá anebo silně promísená bílými chloupky (Zadina, 2003).

2.6 Beige

2.6.1 Vyšlechtění plemene

Plemeno stejného genotypu vyšlechl v Holandsku pan Brinks z Rotterdamu, a to z holandského plemene Gouwenaars a plemene Papillon madagaskarské barvy. Standard plemene Beige byl uznán v roce 1939 Národní komisí pro uznání standardů plemen v čele s panem Schaedtlerem, který se zabýval genetickými vzorcem pro jednotlivá plemena králíků. Během II. světové války plemeno téměř vymizelo a bylo obnoveno panem Van Swaemenem šlechtěním z plemen Gouwenaars a Luchs.

2.6.2 Standard plemene v Nizozemí

Standard plemene byl stanoven v roce 2007 v holandském vzorníku plemen králíků, přičemž je kladen velký důraz na kvalitu a barvu srsti (která se požaduje měkká a lesklá), podsady i krycích pesíků. Beige je zařazen do skupiny králíků malých, s váhou od 2,50 do 3,50 kg. Striktně se hodnotí délka ucha, která je stanovena mezi 10 až 12 centimetry, ideální délka je 11 centimetrů. Celkový součet bodovaných částí je 100 bodů (Anonym D, 2012). První pozice je za hmotnost (ohodnocení 10 body), druhá pozice je za tvar a typ (ohodnocení 20 body), ve třetí pozici se hodnotí srst s maximem 20 bodů. Pozice čtvrtá, pátá a šestá stanoví požadavky na barvu, délku a kvalitu srsti, podsady a krycích pesíků. Každá tato pozice je ohodnocena 15 body. Sedmá pozice s maximem 5 bodů vyjadřuje péči chovatele a zdraví posuzovaného jedince (Anonym I, 2013).

2.6.3 Standard plemene v Anglii

V roce 1946 vyhlásila Britská rada chovatelů králíků, že je vhodné nanejvýš každý pátý rok upřesňovat standardy jednotlivých plemen. Toto pravidlo je dodržováno, a proto je nyní v platnosti Chovatelský standard pro periodu let 2011 – 2016. I v Anglii je králík hodnocen 100 body, přičemž 30 bodů získává za typ, 35 bodů za srst a 35 bodů za barvu. Beige je tedy typově králík s výraznou hlavou, dobře osvalený s jemnou kostrou a nízko položené lopatky jsou těsně přirostlé k zádi (Anonym E, 2012). Typický jedinec plemene Beige je na obrázku č. 1.

Beige

Obrázek č. 1

Zdroj: Anonym D (2012)

2.7 Separator

2.7.1 Vyšlechtění plemene

Již v roce 1920 vyšlechtil pro výzkumné účely prof. Dr. Nachtsheim prvního králíka s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* a dalším šlechtěním tohoto barevného genotypu vznikl rex, angora i saténový králík. Vyšlechtění jedinci však zůstali jen v laboratořích. Od poloviny sedmdesátých let minulého století bylo znovu zahájeno šlechtění plemene, jehož genotyp by umožňoval zjišťovat čistokrevnost jiných králíků. Plemeno Separator bylo Ústředním svazem německých chovatelů králíků uznáno v roce 1989 a do německého vzorníku standardů byl poprvé zařazeno v roce 1991 - patří tedy k nejmladším plemenům v Německu. Separator je zařazen mezi malá plemena s normální srstí a jeho hmotnost je stanovena v rozmezí od 3,0 do 3,75 kg (Anonym F, 2012). Na obrázku č. 2 je čistokrevný králík plemene Separator.

Separator

Obrázek č. 2

Zdroj: Anonym L (2013)

2.7.2 Standard plemene

Požaduje se zavalité, válcovité tělo s dobře utvářenou zadní partií, silné, rovné a středně dlouhé nohy. Krátká a široká hlava musí být těsně u těla čili bez zjevného krku (Anonym F, 2012). Uši by v ideálním případě měly být vzpřímené a ve tvaru písmene „V“, s přesně stanovenou délkou, tj. minimálně 11 cm a maximálně 12 cm. Nedosažení či překročení uvedených hodnot vede k výroku vyluka (Zadina, 2013). Pískově žlutohnědá srst je požadována střední délky s hustou podsadou, do prvního línání je podsada čistě bílá, později žlutá až krémová. Je žádoucí rovnoměrný intenzivní zářivě modravý závoj (Anonym F, 2012).

Od roku 2003 je standard stanoven v souladu s Evropským vzorníkem plemen králíků (Anonym F, 2012). Bodovacím systémem je stobodová stupnice rozdělená do sedmi pozic. První pozice je za tvar a typ (ohodnocení 20 body), druhá pozice je za hmotnost (ohodnocení 10 body), ve třetí pozici se hodnotí srst s maximem 20 bodů. Pozice čtvrtá, pátá a šestá vyjadřují plemenná kritéria (např. uši, barva, lesk) a každá je ohodnocena 15 body. Sedmá pozice s maximem 5 bodů vyjadřuje péči chovatele a zdraví posuzovaného jedince (Zadina, 2013).

2.8 Využití králíků

Z hlediska výživy člověka je králičí maso potravina s vysokou biologickou hodnotou, výbornými dietetickými vlastnostmi a výbornou chutí. Svaly obsahují málo pigmentu čili je maso bílé a svým složením odpovídá masu drůbežimu nebo telecímu. Nejvyšší kvalitu mají mladí králíci (8 – 14 týdnů staří) středních plemen bez ohledu na pohlaví. Maso starších a vykrmených samic a maso kastrátů je šťavnatější a jemnější než maso nekastrovaných samců. Maso z březích a kojících samic není vhodné pro kuchyňské zpracování (Barát, 1986).

Plemena vhodná pro masnou produkci vynikají především výborným osvalením pánevních končetin a hřbetu. Dalším požadavkem je výborná reprodukční schopnost, která je dána počtem narozených mláďat, jejich hmotností a raností. O vhodnosti plemene rozhoduje též u králíků pravidelné zabřezávání, schopnost rodit zdravé potomstvo v dostatečném množství a důležitým ukazatelem je i mléčnost samic. Samci jsou hodnoceni dle ochoty ke skoku. Za relativně méně podstatné se považuje zbarvení těchto masných plemen, na druhou stranu je ale zbarvení důležitým plemenným znakem, protože slouží k rozlišování plemen (Mach, 1995).

Dvořák (1980) uvádí, že český luštič není vhodným plemenem pro masnou produkci. Jeho vývin je pozdní, plodnost průměrná. Z plemen zařazených do genových zdrojů je vhodným plemenem pro masnou produkci český albín (ČA), který byl vyšlechtěn prof. Žofkou z Kladna.

Králíci poskytují celoročně kožešinu, kvalitnější a více žádaná je zimní kožka z období od konce listopadu do února. Nejvíce jsou ceněny kožešiny imitující jiné zvíře (např. činčila velká), kožky všech plemen rexů pro strukturu srsti nebo bílé kožky kvůli možnosti barvení. Kožky králíků do stáří 6 měsíců nemají kožešnickou hodnotu (Petschenková, 2006).

Mach (1995) píše, že jediným králíkem, který poskytuje ekonomický přínos chovateli během svého života, je angora, protože její srst, tzv. angorská vlna, se stříhá čtyřikrát ročně a špičková užitkovost je přes jeden kilogram stříže na králíka za rok.

Všechna plemena poskytují králíčí hnůj, který je výborným biologickým hnojivem, Fingerland (1991) uvádí, že dospělý králík středního plemene vyprodukuje za rok v hnoji tolik živin, kolik jich je obsaženo ve 4 kg ledku, 6 kg superfosfátu a 10 kg kainitu.

Všeobecně méně známým využitím králíků je jejich chov pro laboratorní účely. Králíky všech plemen lze využívat jako laboratorní zvířata, ale typickými představiteli v tomto směru jsou králíci plemene činčila velká. Testy některých přípravků pro humánní a veterinární lékařství jsou předepsány právě na tomto plemeni (Mach, 1995). Šiler a Fiedler (1978) upozorňují, že králík je vhodným zvířetem i v genetickém výzkumu. Základní charakteristikou plemene český luštič je vlastnost, pro kterou byl vyšlechtěn, a to že při křížení neovlivňuje barevnost jiných plemen (Anonym C, 2012), a tato vlastnost je využívána při analýze homozygotnosti jiných králíků (Tůmová, 2013). O této „podivuhodné“ vlastnosti se píše i na webových stránkách králíků (Anonym J, 2012), a to v souvislosti s objasněním názvu plemene.

3. Materiál a metody

K získání základních informací o plemeni český luštič byly použity literární zdroje, Vzorník plemen králíků autora Ing. Fingerlanda z roku 1986 a platný Vzorník plemen králíků autora Ing. Zadiny. Ohledně informací o genových zdrojích byla využita vyhledávací databáze elektronických zdrojů Akademické knihovny Jihočeské univerzity, zejména elektronický přístup do databází Národní knihovny České republiky. Výsledkem jsou články umístěné převážně na internetu. Informace o Českém svazu chovatelů byly čerpány z oficiálních internetových stránek, následně pak z časopisu Chovatel, jehož přílohou je Věstník Českého svazu chovatelů. Podrobnosti a vysvětlení některých článků ve Stanovách Českého svazu chovatelů nebo ustanovení ve směrnících odborných komisí a praktické zkušenosti z chovu králíků byly získány na základě osobních jednání s chovateli.

Prvním krokem k sepsání této práce bylo vyhledání vhodných informačních zdrojů, čímž byly získány obecné informace o chovu a šlechtění králíků. Tyto informace bylo nutno zpřesnit a konkretizovat druhým krokem, dohledáním podrobnějších údajů. Třetí krok - osobní jednání s chovateli a pracovníky odborností ČSCH byl vynucen absencí informačních zdrojů nebo jejich nedostupností, zvláště pak komercializací výstupů ČSCH.

V průběhu rešeršních prací byly získány informace ohledně počtu chovaných kusů, které buď nebylo možné ověřit, anebo při ověřování těchto čísel byly nalezeny počty chovaných českých luštičů s různou mírou rozptylu. Rozhodnutí, které číselné údaje jsou správné a do jaké míry, by měli učinit a následně zveřejnit pracovníci příslušných pověřených a odpovědných institucí.

4. Výsledky

4.1 Populace českého luštiče

Dle Centrální plemenné knihy králíků bylo v roce 2011 zaregistrováno 184 jedinců plemene český luštič. Z tohoto počtu bylo zařazeno do Národního programu zvířat celkem 48 jedinců, 22 samců a 26 samic. U většiny králic je registrován 1 vrh, což je způsobeno i podmínkou, že samostatně může být vystavován jedinec starší 8 měsíců. V Metodice chovu genetických zdrojů králíků (Tůmová, 2013) již není uvedeno hodnocení, tj. stupeň ohrožení populace, ale je stanoven pouze chovatel-ský cíl, kterým je pro období 2012 – 2016 „zlepšení typu při udržení barvy a podsady a nezbytné zvýšení počtu zvířat i chovů“. Na základě zveřejněných výsledků Národního programu a podle metodiky FAO (pokles chovných samic pod 50 kusů) je populace plemene český luštič již neudržitelná.

Pro zvýšení populace českých luštičů je využíváno německé plemeno separator, přestože je toto plemeno ve svém standardu zařazeno do skupiny malých plemen a požadavkem je i souvislý intenzivní šedomodrá závoj srsti. Vliv separatora se projevuje menší velikostí potomků a tmavším závojem, kdy je žlutá barva téměř potlačena a nahrazena neintenzivní modro-šedo-nařialovělou barvou, především na místech s kratší srstí. Plemeno beige by bylo mnohem vhodnější pro křížení s českými luštiči, protože má žlutější barvu krycího chlupu a i tělesná stavba více odpovídá standardu českého luštiče dle Vzorníku plemen králíků. Zatím se až na výjimky nepodařilo dovozy z Nizozemí uskutečnit (Šimek, 2012).

Pro roky 2012 – 2013 proběhlo uznávací řízení P-chovů králíků v rámci Celostátní výstavy drobného zvířectva na Výstavišti Lysá nad Labem ve dnech 16. a 17. listopadu 2011. Bylo uznáno 31 P-chovů králíků. Jediným chovatelem, kterému byl přiznán plemenný chov českého luštiče pro dané období, je chovatelka E. Černá z Broumova.

4.2 Využití českého luštiče

Šimek (2012) publikuje názor, že efektivním využitím českého luštiče by bylo zjišťování čistokrevnosti (homozygotnosti) barev ostatních plemen, kdy se fenotypově barva může jevit jako čistokrevná, ale chybí jistota, zda odpovídá i homozygotní genotyp. Žádný z použitých informačních pramenů neuvádí, zda zjišťování čistokrevnosti králíků českým luštičem bylo prováděno, na jakém plemeni a s jakým

výsledkem. V praxi není pro chovatele k dispozici možnost zjišťování čistokrevnosti králíků, protože chybí chovná základna českých luštičů.

Okresní a klubovní registrátoři narozené ani odchované králíky nevidí, přidělují čísla pro evidenci králíků na základě připouštěcích potvrzení a potvrzují chovatelem předvyplněné rodokmeny pro odchovaná mláďata. Na výstavách se členové ČSCH chlubí svými odchovanými králíky a soutěživost mezi chovateli o vysoké bodové ocenění jimi odchovaných jedinců je veliká. A tak se někdy stává, že chovatel tzv. „vylepší“ buď barvu krycího chlupu či barvu podsady připuštěním jiného plemene do čistokrevného chovu. Například pro získání tmavší žlutočervené barvy krycího chlupu burgundského králíka si někdo může pomoci připuštěním německého červeného (Kramár, 2004), nebo na základě zkušeností chovatelů lze pro získání tmavě modré podsady u šedomodrého vídeňského jednorázově pustit do chovu vídeňského modrého. Kombinačních možností pro tzv. „vylepšení“ chovu je nespočetně a tak vzniká potřeba kontroly vystavovaných a bodově vysoce oceněných zvířat.

Využití českého luštiče by mělo spočívat v možnosti fyzické kontroly čistokrevnosti zakoupeného králíka, protože rodokmen zárukou čistokrevnosti není. Počáteční návrh byl, že by existovala možnost testování čistokrevnosti králíka připuštěním jedincem s *genotypem srsti AA bb cc dd gg*, který by byl k dispozici zájemci o tento test, a to u chovatele, jenž by pro tento účel české luštiče nebo králíky s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* choval. Vzhledem k velikému zdravotnímu riziku, kterým může být například nákaza přenosnými nemocemi, a to jak zvířat chovatele českého luštiče tak chovatele testovaného zvířete, byl tento návrh zamítnut. Možnost kontroly čistokrevnosti chovaných králíků byla přednesena na schůzi členů ZO ČSCH, ale sami chovatelé nemají potřebu kontroly čistokrevnosti svých chovů. Výsledkem je názor, že by měla být zřízena chovná stanice králíků s *genotypem srsti AA bb cc dd gg*, která by na požádání prodala zájemci potřebného jedince, a to buď samce nebo samici.

4.3 Praktické ověření využití českého luštiče

Samec registrační značky LU C 3-9/PU S-601 (Potvrzení o původu králíka je přílohou č. 5 této práce) ve školním statku v Dobešicích byl dvakrát připuštěn na moravskou bílou hnědookou, ale samice nezabřezla.

Samice registrační značky LU C 4-11/PU 30-5 (dále jen „Luštička“), byla zkušebně zapouštěna Kalifornským bílým. První zapuštění skončilo falešnou

březostí, další zapouštění nebyla úspěšná, ačkoli byli použiti jiní samci, a to vídeňský bílý, burgundský a stříbřitý žlutý. Poté byl změněn chovatel. Rodokmen králíka samice ČI LU C 4-11/PU 30-5 je přílohou č. 2 této práce.

Samice registrační značky LU C 6-2/PU P-14 (dále jen „Lušťa“), jejíž původ dokladuje Potvrzení o původu králíka a je přílohou č. 3 této práce, byla zapuštěna během prosince 2012 třikrát samcem vídeňským modrým (dále jen „Vm“), jehož rodokmen je přílohou č. 6 a oceňovací lístek jednotlivce je přílohou č. 7 této práce. Teprve až lednové zapuštění samice 4. ledna 2013 bylo úspěšné a 5. února se narodilo 10 mláďat. Čtyři mláďata byla podložena náhradní samici, čistokrevné vídeňské modré s jedním vlastním mládětem ve vrhu. Z kříženců jedno mládě uhynulo druhého dne po porodu, jedno se nepodařilo u náhradní matky odchovat. Všechna narozená mláďata Lušti fenotypově odpovídají standardu vídeňského modrého. Na obrázku č. 3 je pět mláďat s matkou Lušťou.

Rodič a F1 (Vm x ČL)

Obrázek č. 3

Zdroj: Pravdová (2013)

Na obrázku č. 4 jsou tři kříženci odchovaní náhradní matkou a její vlastní čistokrevné mládě vídeňského modrého, které je na obrázku vlevo nahoře.

Čistokrevný vídeňský modrý a F1 (Vm x ČL)

Obrázek č. 4

Zdroj: Pravdová (2013)

4.4 Návrh opatření ke zvýšení početního stavu českého luštiče

Pro zvýšení zájmu o chov českého luštiče by měla být vedena průběžná a řádná osvěta o možnostech jeho využití mezi širokou chovatelskou veřejností, protože jak bylo zjištěno, o možnosti testování čistokrevnosti králíka chovatelé buď neví nebo si o českém luštiči přečetli článek, ale neumí si testování čistokrevnosti představit v praxi. Chovatelé, kteří o možném využití věděli, projeví obavy, zda bude někdo kontrolu nařizovat a jak často. Na druhu stranu titíž chovatelé by uvítali možnost si ověřit, že jedinec, kterého si pořídili, je čistokrevný. Osvěta by měla být prováděna především v psané formě a měla by být snadno a dobře pochopitelná. K tomu by nejlépe posloužil jednoduchý popis pokusu a jeho výsledků, doložený názornými fotografiemi.

Pro zvýšení počtu českých luštičů by asi nejvíce pomohlo direktivní nařízení VÚŽV, např. o povinnosti zřídit chovnou stanici králíků s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* pro možnost odprodeje jedinců členům ZO ČSCH za účelem kontroly čistokrevnosti chovů. Králíci z těchto chovů by nebyli určeni k výstavním účelům, proto by mohly mít samice tři až čtyři vrhy ročně, čímž by se výrazně rozšířila chovná základna, z které by pak bylo možné vybírat kvalitní chovné kusy. Finanční podpora by pak byla směřována přímo ZO ČSCH, která by měla tohoto chovatele ve své členské základně, a byla by podmíněna počtem odchovaných mláďat. Do Řádu pro registraci a tetování králíků ČSCH by pak měla být zapracována možnost nařízení kontroly čistokrevnosti králíka okresním registrátorem. Chovatel by si na své náklady pořídil českého luštiče, kterého by křížil s kontrolovaným králíkem a po narození a odchovu mláďat by pozval na kontrolu okresního registrátora. V případě ověření čistokrevnosti kontrolovaného králíka by chovateli byl vydán okresním registrátorem rodokmen králíka.

K této činnosti by musela být zpracována metodika postupu při kontrole, protože prokázání čistokrevnosti u heterozygotů recesivním homozygotem není možné.

5. Diskuse

5.1 Počet jedinců českého luštiče

Najít ve dvou různých zdrojích o počtu jedinců genetických zdrojů králíků alespoň jedenkrát stejná čísla se ukázalo jako problém. První pohyblivý údaj je datum, ke kterému jsou počty jedinců uváděny. Může to být k 31. 3., protože chovatelský rok začíná 1. 4. a končí 31. 3. následujícího roku nebo může být uváděno datum 31. 8., což je rozhodné datum pro přiznání dotací na počet chovaných jedinců genetického zdroje, anebo to může být datum 19. 11. 2010, ke kterému je zpracovávána výroční zpráva nebo datum 31. 12. 2010, ke kterému byly zjištěné počty genetických zdrojů králíků použity jako výchozí údaje o chovu pro druhou etapu Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství na období 2012 - 2016. Překvapením bylo i veřejné přiznání Schönfeldera (2012/b), že „již několik let se nepodařilo zpracovat celoroční výsledky registrace po jednotlivých plemenech z důvodu nezasílání potřebných hlášení okresními nebo klubovými registrátory na ČSCH“. Návrh řešení v článku uveden nebyl.

Pro případného zájemce o chov králíků plemene český luštič je na trhu téměř nulová nabídka zvířat. V Klubu ČL a ČČ není zveřejněna žádná nabídka prodeje českého luštiče. Po dohodě s chovatelkou Černou je možnost zakoupit samce nebo samici dle její nabídky ze dvou až tří jedinců na adrese chovatelky. Výběr jedince přímo z chovu není umožněn.

Za celý uplynulý rok se nepodařilo sehnat čistokrevného českého luštiče – to znamená jedince, který má v rodném listu ve všech třech generacích uvedeny jen české luštiče původem z České republiky. V případě samice LU C4-11/PU 30-5 se jedná o českého luštiče s osminovým podílem krve králíka s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* původem ze SRN a byla zakoupena mimo výstavy na základě dobrých vztahů mezi chovateli. Postupné předávání Luštičky, které trvalo více než dva měsíce, mohlo vyvolat natolik stresující zážitek, že tím byla ovlivněna schopnost samice zabřeznout. Váhová ztráta během prvního měsíce pobytu u koncového chovatele činila 750 g z původních 3,70 kg hmotnosti. Na obrázku č. 5 je Luštička po dvouměsíčním cestování.

Český luštič s 12,5% podílem krve králíka ze SRN

Obrázek č. 5

Zdroj: Pravdová (2012)

Samice registrační značky LU C 6-2/PU P-14 byla zakoupena na Celostátní výstavě drobného zvířectva v Lysé nad Labem a na doporučení pořadatele bylo vybráno mládě (samička) s oceněním „velmi dobré“ s 93 body - mírně sražená zád'. Jiné informace k dispozici kupující nemá. Kopie oceňovacího lístku je přílohou č. 4 této práce.

Na písemnou žádost o zaslání Potvrzení o původu králíka a sdělení informací o očkování samice chovatelka E. Černá reagovala následující den. Z Potvrzení o původu králíka vyplývá, že se jedná o samici českého luštiče, která má z 62,5 procent předky z Německa, kteří jsou označeni jako plemeno český luštič, což dokládá Příloha č. 3 této práce. Zařazení králíka do tohoto plemene je v souladu s platným vzorníkem plemen králíků, jehož autorem je Ing. Zadina (2003), předseda odborné komise posuzovatelů ČSCH, který u plemene český luštič uvádí přeložený název plemene do angličtiny Czech Solver, čili název nepřekládá jako Beige, ale jako překlad názvu plemene do německého jazyka uvádí název Separator, nikoli Tschechische Löser, přestože vzorník plemen králíků platný pro Evropskou Unii z roku 2012 (Meister, 2012) tento překlad uvádí.

Na prestižní Celostátní výstavě drobného zvířectva v Lysé nad Labem, kde jsou prováděna uznávací řízení o přiznání P-chovů, jsou hodnoceni králíci s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* jako čistokrevní jedinci plemene český luštič.

Na obrázku č. 6 je zakoupená samice Lušťa po dovezení z celostátní výstavy v Lysé nad Labem.

Český luštič s 62,5% podílem krve německého českého luštiče

Obrázek č. 6

Zdroj: Pravdová (2012)

MVDr. Martinec, který je pověřen vedením Centrální plemenné knihy králíků, publikuje ve své disertační práci z roku 2009 tento názor: „U všech druhů domácích a hospodářských zvířat není neobvyklá podobnost plemen v různých zemích, v tomto případě např. Separator v Německu nebo plemeno Beige ve Velké Británii a Nizozemsku, a proto by nemělo být na překážku domácí rozšíření plemene český luštič. Určité rozdíly, které určují jedinečnost plemene, jsou především v živé hmotnosti, plemenném typu a hlavně v detailech projevu barev srsti“.

Chovatelka Černá se snaží vybírat z německých chovů králíků s *genotypem srsti AA bb cc dd gg* takové jedince, kteří se blíží se standardu českého luštiče dle vzorníku

plemen králíků platného v České republice. Sama chovatelka uvádí, že není možné získat chovný materiál od zakladatelů Klub ČL a Čč, ale naopak za přidělení registrace linie po importovaném jedinci je vedením klubu požadováno odevzdání jednoho odchovaného kvalitního kusu do chovu člena z vedení klubu. Tento požadavek umožňují Zákon č. 344/2006 Sb. (Plemenářský zákon), § 14 odst. 8.

5.2 Hmotnost českého luštiče

Z výše přidělovaných bodů je zřejmé, že chovatelským cílem v České republice jsou jedinci s vyšší hmotností, což lze dovodit z toho, že posuzovatel v souladu se standardem českého luštiče uděluje 10 bodů za nejvyšší přípustnou váhu, což je 4,25 kg, ale Dvořák (1980) uvádí ideální hmotnost 3,50 – 3,75 kg. V Nizozemí je za nejvyšší hmotnost 3,50 kg uděleno jen 9 bodů z 10 možných; 10 bodů lze získat za hmotnost od 3,00 do 3,40 kg. V Německu je bodování hmotnosti obdobné, za maximální váhu je 9 bodů, ideální hmotnost za 10 bodů je od 3,00 do 3,50 kg. Protože plemeno separator je hodnoceno jako plemeno s velmi dobrým příjmem a konverzí krmiva, je doporučováno připouštět jedince s hmotností 3,00 kg a nezařazovat do chovu žádné králíky, u nichž se začíná vytvářet buď jen minimální lalůček. U nás je u českého luštiče povolen lalok u samic, u samců je tolerován náběh na malý lalůček nebo malý oříšek.

Jak v Evropském vzorníku králíků, tak i na stránkách Klubu chovatelů králíků plemene Separator jsou uváděna všechna tři plemena (Beige, Separator, Tschechische Löser) najednou, protože mají stejný *genotyp srsti AA bb cc dd gg*. V textu je sice uvedeno, že český luštič je plemeno střední velikosti, ale maximální hmotnost je přesto uváděna 3,90 kg.

5.3 Podpora chovu českého luštiče

V Národním programu je deklarováno, že se jedná o program nediskriminační a otevřený všem na základě doporučení určené osoby, což je VÚŽV (Národní koordinační centrum). Odborným garantem pro genové zdroje králíků je Český svaz chovatelů se sídlem Maškova 3, 182 53 Praha 8 – Kobylisy, www.cschdz.cz, email: kralici@cschdz.cz. Zde je nutné zdůraznit, že kontakty uvedené v Národním programu odkazují na webové stránky, které v průběhu roku 2012 nikdo neaktualizoval, ale koncem léta roku 2012 se objevily nové webové stránky ČSCH na adrese www.cschdz.eu, které byly postupně doplňovány o platné předpisy. V lednu roku 2013 byly na stránkách www.cschdz.cz zaznamenány změny, ale odkaz na nové stránky ČSCH chybí. Nyní tedy není jednoznačné, které stránky jsou platné.

Podle nových podmínek ČSCH již není nutné, aby účastník Národního programu byl zároveň členem Klub ČL a Čč (plemeno český luštič nemá samostatný klub), podmínka o členství v ZO ČSCH zůstává. Byla též zveřejněna pravidla registrace čistokrevného českého luštiče na klubových stránkách plemene. Pravidla jsou stejná jako ve stanovách, což v praxi znamená, že registrátor předmětná mláďata nevidí, má k dispozici dva kusy připouštěcích potvrzení a chovatelem předepsané rodokmeny v předpokládaném počtu odchovaných mláďat. Druhá možnost registrace spočívá v přidělení čísel registrátorem na základě připouštěcích potvrzení a následně pak zaslání bílých rodokmenů registrátorem do Prahy na ČSCH, kde jsou mláďata registrována přes CPKK.

7. – 9. prosince 2012 se konala Evropská výstava v Lipsku. Česká republika byla zastoupena 545 vystavenými králíky, národní plemena byla zastoupena českým strakáčem, moravským modrým, českým albínem a moravským bílým hnědokým. Výstava nebyla obeslána zástupci českého luštiče, českého červeného a českého černopesíkatého. Vedení ČSCH bylo zastoupeno, včetně pana Ing. Zadiny, který výstavu velice chválil, neboť vybraným posuzovatelům z České republiky bylo umožněno získat nové zkušenosti v mezinárodním posuzování králíků (Zadina, 2013). Z uveřejněného článku vyplývá, že ČSCH se nebrání postupnému sblížení standardů jednotlivých plemen v rámci Evropy.

6. Závěr

Cílem této rešeršní práce bylo zjistit stav populace českého luštiče, možnosti jeho využití a případné získání finanční podpory jeho chovu.

Počet králíků plemene český luštič průběžně klesá. Informace o jedincích plemene český luštič zařazených do Výročních zpráv Národního programu zvířat nejsou k dispozici široké veřejnosti a s největší pravděpodobností mohou tedy zahrnovat i jedince s *genotypem srsti AA bb cc dd gg*, označenými jako čistokrevní králíci plemene český luštič.

Pro využití vlastností recesivního homozygota plemene český luštič jako testovacího plemene čistokrevnosti jiných plemen králíků momentálně chybí chovná základna tohoto plemene. Ze zvířat, která jsou vhodná svým genotypem srsti a relativně dostupná na našem trhu, se jedná většinou o křížence českého luštiče a separatora, což pro zjišťování homozygotnosti králíků jiných plemen není rozhodující, a tyto jedince lze pro testování využít.

Podpora chovu českých luštičů musí být vedena jak cestou zvýšení zájmu chovatelů o toto plemeno, tak i cestou zvýšení počtu chovaných kusů. Jedno bez druhého nebude fungovat. Je proto nutné se zaměřit na takový pokus, který jednoduchým způsobem ukáže možnost zjištění čistokrevnosti testovaného králíka českým luštičem, a následnou srozumitelnou a široké veřejnosti přístupnou prezentací tohoto pokusu. Pokus by měl ukázat, do které generace potomků se projeví připuštění nečistokrevného jedince při testování českým luštičem.

Podmínky a pravidla pro chovy genetických zdrojů králíků nejsou dány jednoznačně, ale jen rámcově, s následnými odkazy na koordinátory, rady, komise, kluby a jiné instituce. V důsledku toho chybí kontrola ať už prezentovaných výsledků Národního programu zvířat, nebo i jednotlivých chovů. Určitě by měla být věnována pozornost vyplacení finančních podpor v roce 2012, když Národní program, který upravuje podmínky čerpání finanční podpory, byl zveřejněn až v závěru roku.

Genetické zdroje jsou důležitým objektem pro výzkum a patří též ke kulturnímu dědictví každého národa. Bez účinné a cílené finanční podpory státu a zájmu odborníků zachování místních plemen nebude možné. Široká základna chovatelů králíků organizovaná v ČSCH není zárukou zachování čistokrevného chovu národních plemen králíků bez důsledné kontroly.

7. Seznamy použitých informačních pramenů

7.1 Seznam použité literatury

- Barát E. (1986): Chováme kraliky. Příroda, Bratislava, 164 s.
- Dvořák L. (1980): Chov králíků. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 232 s.
- Fingerland J. (1986): Vzorník plemen králíků. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 352 s.
- Fingerland J. (1991): Domácí chov králíků. Zemědělské nakladatelství Brázda, Praha, 56 s.
- Jirků J. (2012): Školení posuzovatelů králíků Čáslav 2012. Chovatel Roč. 51, č. 4/2012: s. 24-25.
- Kramár J. (2004): K barvě Burgundského králíka. Chovatel Roč. 43, č. 6/2004: s. 5.
- Mach K. (1995): Chov králíků mimo masnou produkci. In: Dousek J., Jedlička Zd., Jelínek Ant.: Chov králíků pro masnou produkci. APROS, Praha, s. 155-157.
- Martinec M. (2009): Genetické zdroje - Český luštič. Chovatel Roč. 48, č. 7/2009: s. 2-3.
- Meister D. (2012): Europa standard 2012. European Association - section Rabbit Breeders, 380 s.
- Ondráková M. (2012): Rozdílně zbarvená mláďata po křížení s červeně, případně žlutě, zbarveným králíkem. Chovatel Roč. 51, č. 8/2012: s. 14-15.
- Petschenková H. (2006): Zpracování králíčích kožek. Chovatel Roč. 45, č. 6/2006: s. 27.
- Schönfelder J. (2011): Z historie kontrolovaných chovů. Chovatel Roč. 50, č. 9/2011: s. 11-12.
- Schönfelder J. (2012/a): 90 let bodového hodnocení králíků. Chovatel Roč. 51, č. 2/2012: s. 18-19.
- Schönfelder J. (2012/b): Značení a následná registrace králíků. Chovatel Roč. 51, č. 4/2012: s. 10-11.
- Sirotek P. (2012): Zápis č. 1/2012-Zápis z Ústřední konference delegátů odbornosti. Chovatel Roč. 51, č. 7/2012: s. 23-24.

- Stejskal B., Hanák B. (2012): Speciální klubová výstava králíků Českých červených a Českých luštičů. Chovatel Roč. 51, č. 4/2012: s. 32-33.
- Šiler R., Fiedler J. (1978): ABC genetiky drobných zvířat. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 308 s.
- Šimek V. (2012): Králíkářská barevná abeceda 9. Chovatel Roč. 51, č. 9/2012: s. 8 - 9.
- Vilhelm J. (2012): Genetické zdroje králíků. Chovatel Roč. 51, č. 7/2012: s. 8-9.
- Zadina J. (2003): Vzorník plemen králíků. Český svaz chovatelů, Praha, 371 s.
- Zadina J. (2012): Chov králíků. Brázda, s.r.o., Praha, 208 s.
- Zadina J. (2013): Evropská výstava Lipsko. Chovatel Roč. 52, č. 3/2013: s. 2-5.
- Zákon č. 154/2000 Sb. (2006): Úplné znění zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (Plemenářský zákon), jak vyplývá z pozdějších změn. Ministerstvo vnitra, Praha, 30 s.

7.2 Seznam internetových zdrojů

- Bečková I. (2012): Výroční zpráva Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů hospodářských zvířat a dalších živočichů využívaných pro výživu, zemědělství a lesní hospodářství (Národní program zvířat) za rok 2010. Dostupné na http://www.genetickezdroje.cz/sites/File/dokumenty/vz_2010.pdf. Staženo 7.12.2012.
- Martinec M. (2011): Analýza genetických zdrojů králíků [Disertační práce] . Dostupné na <http://www.agrobiologie.cz/pds/dp/martinec.pdf>. Staženo 18.8.2012.
- Martinec M., Tůmová E. (2011): Vývoj velikosti populací plemen králíků v genetických zdrojích. Dostupné na www.cschdz.eu. Staženo 4.12.2012.
- Mátlová V. (2012): Metodika ochrany. Dostupné na www.genzdrojehz.wz.cz/rabbits/cl.htm. Staženo 15.12.2012.
- Tůmová E. (2013): Metodika chovu genetických zdrojů králíků. Dostupné na http://www.genetickezdroje.cz/sites/File/metodika/Metodika_KraliciNutrie.pdf. Staženo 7.1.2013.

- Zita L., Tůmová E., Bízková Z., (2010): Genetické zdroje králíků v ČR. Dostupné na http://www.fem.uniag.sk/acta/sk/1/uvod/obsah/2010/mimoriadne_-_special/810/. Staženo 16.7.2012.
- Anonym A (2012): Biodiversity for a world without hunger. Dostupné na www.fao.org/biodiversity/en/. Staženo 15.12.2012.
- Anonym B (2012): Zásady, kterými se na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2012. Dostupné na http://genbank.vurv.cz/genetic/nar_prog/Dokumenty/GZ_Zasady_2012.pdf. Staženo 15.12.2012.
- Anonym C (2012): Národní program GZ. Dostupné na http://eagri.cz/public/web/file/140911/Narodni_program_GZ.pdf. Staženo 15.12.2012.
- Anonym D (2012): De standaard de Beige. Dostupné na <http://www.freebs.com/7rassenclub/beige.htm>. Staženo 25.8.2012.
- Anonym E (2012): The British rabbits council - Breed Standards. Dostupné na <http://thebrc.org/standards/N7-Beige.pdf>. Staženo 24.9.2012.
- Anonym F (2012): Separator Kaninchen sind die Farbechten mit Kuschelfaktor. Dostupné na <http://www.kaninchen-24.de/kaninchenrassen/separator-sep/>. Staženo 14.9.2012.
- Anonym G (2012): Směrnice pro uznání kontrolovaných (plemenných) chovů králíků. Dostupné na www.cschdz.eu/odbornosti/kralici/smernice-cinnost-kontrolovanych.chovu.aspx. Staženo 15.12.2012.
- Anonym H (2012): Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství na období 2012 – 2016. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/geneticke-zdroje/narodni-program/narodni-program-konzervace-a-vyuzivani.html>. Staženo 15.12.2012.
- Anonym I (2013): Nationale Havana, Alaska, Gouwenaar, Luchs, Parelfeh, Beige en Marburgerfehclub. Dostupné na <http://www.freewebs.com/7rassenclub/beige.htm>. Staženo 6.3.2013.
- Anonym J (2012): Český luštič (ČL). Dostupné na <http://kralik.plivnik.cz/vzornik/cl.html>. Staženo 17.7.2012.

Anonym K (2012): Genetické zdroje - Národní program. Dostupné na http://www.genetickezdroje.cz/index.php?p=narodni_program_uvod&site=default. Staženo 17.7.2012.

Anonym L (2013): Separator. Dostupné na <http://www.v-clubs.info/clubsimlv-wuerttemberg/fehluxundseparatorclub/index.html> . Staženo 6.3.2013.

Anonym M (2013): Český luštič (ČL). Dostupné na <http://lustici.webgarden.cz/rubriky/novinky/jak-registrujeme>. Staženo 1.3.2013.

8. Seznam zkratek

CBD	Convention on Biological Diversity - Konvence biologické diverzity
CPKK	Centrální plemenná kniha králíků
ČA	český albín
Čč	český červený
Ččp	český černopesíkatý
ČL	český luštič
ČS	český strakáč
ČSCH	Český svaz chovatelů
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations – Organizace OSN pro výživu a zemědělství
FAO-DAD-IS	Domestic Animal Diversity Information system FAO – globální informační systém Organizace OSN pro výživu a zemědělství
Klub ČL a Čč	Klub chovatelů králíků Českých luštičů a Českých červených se sídlem v Brně
LU	levé ucho
Luštička	samice registrační značky LU C 4-11/PU 30-5
Lušťa	samice registrační značky LU C 6-2/PU P-14
Mbh	moravský bílý hnědooký
Mm	moravský modrý
MZe	Ministerstvo zemědělství České republiky
Národní program zvířat	Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a dalších živočichů využívaných pro výživu a zemědělství MZe č. j. 20139/2006 – 13020 (pro období 2007 – 2011)
Národní program	Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství na období let 2012 až 2016

PU	pravé ucho
P-chov	plemenný chov králíků
ÚOK ČSCH	Ústřední odborná komise Českého svazu chovatelů
ÚV ČSCH	Ústřední výbor Českého svazu chovatelů
Vm	vídeňský modrý
VÚŽV	Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., Praha – Uhřetěves
ZO ČSCH	základní organizace Českého svazu chovatelů

9. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Porovnání německých a anglosaských symbolů

Příloha č. 2 – Rodokmen samice LU C 4-11/PU 30-5

Příloha č. 3 – Potvrzení o původu králíka LU C 6-2/PU P-14

Příloha č. 4 – Oceňovací lístek jednotlivce LU C 6-2/PU P-14

Příloha č. 5 - Potvrzení o původu králíka LU C 3-9/PU S-601

Příloha č. 6 – Rodokmen samce LU C 3-1/PU S-562

Příloha č. 7 – Oceňovací lístek jednotlivce LU C 3-1/PU S-562

PŘÍLOHY

Porovnání německých a anglosaských symbolů

Symboly	
německé	anglosaské
A	C
a _{chi}	C _{ch}
a _m	C _m
a _n	C _h
a	c
B _e	E _D
B	E
b _j	e _j
b	e
C	B
c	b
D	D
c	d
G	A
g _o	a _t
g	a
Y	Y
y	y
S	S (dříve D _u nebo PTS)
s	s (dříve d _u nebo pTS)
K	E _n
k	e _n
X	V
x	v
Rex	R
rex	r
V	L
v	l
P	P (dříve S _i)
p	p (dříve s _i)
H	H
h	h
Fu	LR
fu	lr
Sa	Sa
sa	sa

Zdroj: Fingerland (1986)

Příloha č. 2

Do kolonky Ocenění aj. se udává ocenění, hmotnost, zápis do plemenné knihy kluba, typovce, případně další důležité údaje

TYPŽACE

Do rodokmenu bude uváděna pouze podle propočet vydaných chovatelským klubem a schválených ÚOK chovatelů králíků

PLEMENNÁ KNiha KLUBU

PK - plemenná kniha, do které budou moci být zapísáni zvířata, jejichž sourozenecké linie budou vyhovovat požadavkům kluba.
E - zlatá plemenná kniha je pro zvířata, jejichž rodiče jsou již zapísáni v PK. Další podmínkou je převedení nejméně dvou sourozeneckých linií potomků, odpovídajících nejméně 93 bodům

UŽITKOVOST

Bude uváděna dvěma čísly a sice: první číslo značí počet vrbů od samce, nebo počet započítaných samic příslušným samcem. Druhé číslo značí počet narozených mláďat příslušné samice nebo počet narozených mláďat od příslušného samce. Pro příklad uvádíme: zapísané číslo v rodokmenu u samice 1/8 značí, že samice odchovala první mláďata a druhé číslo znamená 8 narozených mláďat. Označení u samce číslo 3/20 značí, že po příslušném samci byla narozena troje mláďata a druhé číslo uvádí jejich počet ve třech vrtech

UPozORNĚNÍ

Je bezpodmínečně nutno v rodokmenu králíka uvádět ocenění. Podmínka ocenění je již zpracována v registračním lístku a je proto nepřijatelné registrovat a tetovat mláďata od rodičů, kteří nejsou ocenění. Správnost a pravdivost údajů v tomto rodokmenu potvrzuje Registrátor základní organizace. Rodokmen králíka je listina těžitelná, každé změně je třeba a znamená vyloučení z chovatelského svazku.

ZMĚNA MAJITĚLŮ KRÁLÍKA

sídlo Z.O. datum razítko a podpis registrátora z. org.

Český svaz chovatelů
ÚOK chovatelů králíků
RODOKMEN KRÁLÍKA

Samice
Plemeno Či

Registr. levé ucho: C 4-11
značky
pravé ucho: 30-5

Vržen(a) 10.4.2011

narozených 7 ks odchovaných 3 ks registrovaných 3 ks

jméno Bohuslav Šubr
a bydliště Náchodské sídliště
chovatele 0 Tábor

dně 15.1.2012

tetovací značky
levého ucha

20 ČSCh Tábor
Martin Kábel
podpis registrátora
bez razítka
NEPLATNĚ

tetovací značky
pravého ucha

Původ ze strany samce				Původ ze strany samice			
1.0		datum vrbu	13. 5. 2010	0.1		datum vrbu	29. 5. 2009
Reg. zn. Lu. C 5-10		P.u. S-2205		Reg. zn. Lu. C 5-9		P.u. S-1822	
jméno	Martin Kalvoda	jméno	Jaromír Lehký	bydliště	Vodní 9	bydliště	Na Výsluní 685
chovatele	0 Nový Bor	chovatele	675 71 Náměšť	Ocenění aj.	95,0	Ocenění aj.	94,5
Lu. C 1-9	P.u. S-6	Lu. C 1-9	P.u. S-1705	Lu. C 5-7	P.u. S-1826	Lu. C 1-5	P.u. S-715
Chovatel	Martin Kalvoda Nový Bor	Chovatel	Martin Kalvoda Nový Bor	Chovatel	Jaromír Lehký Náměšť	Chovatel	Jaromír Lehký Náměšť
Ocenění aj.	95,0 4,1 kg	Ocenění aj.	95,0 4,2 kg	Ocenění aj.	95,0 4,0 kg	Ocenění aj.	95,5 4,0 kg
1.0	0.1	1.0	0.1	1.0	0.1	1.0	0.1
Lu. C 1-13	Lu. C 5-6	Lu. C 2-7	Lu. C 1-7	Lu. C 2-3	Lu. C 4-5	Lu. C 8-3	Lu. C 4-2
P.u. S-33	P.u. S-209	P.u. S-1733	P.u. S-1304	P.u. S-1819	P.u. S-1535	P.u. S-726	P.u. S-822
Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel
ŠŠŠ	Dolešal	Kalvoda	Kalvojs	Pohanka	Lehký	Lehký	Lehký
ŠŠŠ	Třebíč	Nový Bor	Nový Bor	Velký	Náměšť	Náměšť	Náměšť
Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.	Ocenění aj.
95,0 3,7 kg	0,0 kg	94,5 4,1 kg	93,5 4,1 kg	95,5 3,9 kg	95,5 4,0 kg	95,0 4,0 kg	95,0 4,0 kg

POTVRZENÍ O PŮVODU KRÁLÍKA

Pohlaví: Samice		Plemeno: Č1	
Registr. značky: Levé ucho: C 6-2		Barva:	
Pravé ucho: P-14			
Datum vrhu: 5.6.2012	narozených: 6	odchovaných: 4	registrovaných: 4
Typizace:			
Hmotnost: Jméno a bydliště chovatele: Eva Černá			
Pořadí: T.G.M. 247, 550 01 Broumov			

Samec	Plemenná kniha: 1	Samice	Plemenná kniha: 1
Reg. značky: Levé ucho: 1.8.2		Reg. značky: Levé ucho: C 3-11	
Pravé ucho: S-33		Pravé ucho: S-101	
Plemeno: Č1	Barva:	Plemeno: Č1	Barva:
Datum vrhu:	Hmotnost: 3,8	Datum vrhu: 24.3.2011	Hmotnost: 4,0
Typizace:		Typizace:	
Pořadí:	Ocenění: 96,0	Pořadí:	Ocenění: 94,0
Chovatel: Manuela Wolfrán, SRN		Chovatel: Eva Černá, Broumov	

Plem.kniha:	Plem.kniha:	Samec Plem.kniha:	Samice Plem.kniha:
Levé ucho: Původ neznám	Levé ucho: Původ neznám	Levé ucho: C 5- 8	Levé ucho: C 8- 7
Pravé ucho:	Pravé ucho:	Pravé ucho: S-101	Pravé ucho: S-14
Plemeno:	Plemeno:	Plemeno: Č1	Plemeno: Č1
Barva:	Barva:	Barva:	Barva:
Datum vrhu:	Datum vrhu:	Datum vrhu: 8.5.2008	Datum vrhu: 15.9.2007
Typizace:	Typizace:	Typizace:	Typizace:
Hmotnost:	Hmotnost:	Hmotnost: 3,7	Hmotnost: 3,9
Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:
Ocenění:	Ocenění:	Ocenění: 93,5	Ocenění: 94,5
Chovatel:	Chovatel:	Chovatel: Ing. Hanák, Dubřany	Chovatel: Černá, Broumov

L.u.:	L.u.:	L.u.:	L.u.:	Samec	Samice	Samec	Samice
P.u.:	P.u.:	P.u.:	P.u.:	L.u.: C 1- 4	L.u.: C 6- 7	L.u.: 0.7.2	L.u.: C 4- 6
Datum vrhu:	Datum vrhu:	Datum vrhu:	Datum vrhu:	P.u.: S-101	P.u.: S-1747	P.u.: S-2	P.u.: S-1337
Typ.:	Typ.:	Typ.:	Typ.:	Datum vrhu: 8.1.2004	Datum vrhu: 10.6.2007	Datum vrhu: 12.12.2006	Datum vrhu: 4.4.2006
Hmotnost:	Hmotnost:	Hmotnost:	Hmotnost:	Typ.:	Typ.:	Typ.:	Typ.:
Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:	Hmotnost: 3,8	Hmotnost: 3,6	Hmotnost: 3,9	Hmotnost: 3,8
Ocenění:	Ocenění:	Ocenění:	Ocenění:	Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:	Pořadí:
Chovatel:	Chovatel:	Chovatel:	Chovatel:	Ocenění: 94,0	Ocenění: 95,0	Ocenění: 95,5	Ocenění: 94,5
				Chovatel:	Chovatel:	Chovatel:	Chovatel:
				Hanák	Stejskal	Angersair	Pohanka

V Praze dne 12.8.2012

Razítko a podpis

961

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ - ÚOK CHOVATELŮ KRÁLÍKŮ

OCEŇOVACÍ LÍSTEK

JEDNOTLIVCE

Číslo lístku **961** Klasifikace **Mvd**
 Plemeno, barva **ČL** Pohlaví **0.1**
 Titulová Ln. **CG-2** ps. **P-14** Hmotnost **3,0**
 Výstava **LYSÁ N.L.** Dne **15. 11. 2012**

Postup	Podmínky	Body
1. (10) hustota		
2. (20) srst	HÍR. SRAŽENA 20%	
3. (20) tup		
4. (15) srst	VD	
5. (20)		
6. (10)		
7. (5) přír. a zdraví		
Celkem	MLADÉ VELMI DOBRĚ	93,5

VL Vystavil Lysá nad Labem
 Masarykova 1727
 259 22 LYSÁ NAD LABEM KULANCA z.s.
 IČO: 43144390 DIČ: CZ43144390

POTVRZENÍ O PŮVODU KRÁLÍKA

Pohlaví: Samec
 Registr. značky: Levé ucho: C 3- 9
 Pravé ucho: S-601
 Plemeno: Čl
 Barva:
 Datum vrhu: 18.3.2009 narozených: 7 odchovaných: 7 registrovaných: 7
 Typizace:
 Hmotnost: Jméno a bydliště chovatele: Eva Černá
 Pořadí: T.G.M. 247, 550 01 Hrounov

Samec Registr. značky: Levé ucho: 0-7-2 Pravé ucho: B-2 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: 12.12.2006 Hmotnost: 3,9 Typizace: Pořadí: Ocenění: 95,5 Chovatel: Josef Angermair, München, SRN	Samec Registr. značky: Levé ucho: C 3- 7 Pravé ucho: S-1823 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: 21.3.2007 Hmotnost: 3,9 Typizace: Pořadí: Ocenění: 94,5 Chovatel: Miroslav Adamec st., Nová Paka
---	---

Samec Plem.kniha: Registr. značky: Levé ucho: 3-6-15 Pravé ucho: B-2 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: Typizace: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel: Angermair, München, SRN	Samec Plem.kniha: Registr. značky: Levé ucho: 3-6-15 Pravé ucho: B-2 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: Typizace: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel: Angermair, München, SRN	Samec Plem.kniha: Registr. značky: Levé ucho: C 3- 5 Pravé ucho: S-1816 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: 5.3.2005 Typizace: Hmotnost: 3,5 Pořadí: Ocenění: 94,5 Chovatel: Pohanka, Velký Šararov	Samec Plem.kniha: Registr. značky: Levé ucho: C 4- 5 Pravé ucho: S-31 Plemeno: Čl Barva: Datum vrhu: 1.4.2005 Typizace: Hmotnost: 3,8 Pořadí: Ocenění: 93,0 Chovatel: Adamec st., Nová Paka
--	--	--	---

L.u.: Původ P.u.: narození Datum vrhu: Typ: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel:	L.u.: Původ P.u.: narození Datum vrhu: Typ: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel:	L.u.: Původ P.u.: narození Datum vrhu: Typ: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel:	L.u.: Původ P.u.: narození Datum vrhu: Typ: Hmotnost: Pořadí: Ocenění: Chovatel:	L.u.: C 2- 2 P.u.: S-1801 Datum vrhu: 2.2.2002 Typ: Hmotnost: 3,8 Pořadí: Ocenění: 94,0 Chovatel: Dolešal	L.u.: C 2- 2 P.u.: S-1713 Datum vrhu: 13.7.2002 Typ: Hmotnost: 3,6 Pořadí: Ocenění: 93,5 Chovatel: Pohanka	L.u.: C 6- 2 P.u.: S-826 Datum vrhu: 5.6.2002 Typ: Hmotnost: 3,6 Pořadí: Ocenění: 93,5 Chovatel: Adamec st.	L.u.: C 1- 2 P.u.: S-3 Datum vrhu: 24.1.2002 Typ: Hmotnost: 3,4 Pořadí: Ocenění: 94,0 Chovatel: Adamec st.
---	---	---	---	--	---	--	---

V Praze dne 29.4.2009

O. J. ...

Razítko a podpis

Do knížky Oceňací aj. se odává: ocenění, licenční, zápis do plemenné knihy kluba, epizoda, případně další důležité údaje.

TYPIZACE

Do záznamu bude evidován pouze podle propozic vydaných chovatelským klubem a schválených ÚOK chovatelů králíků.

PLEMENNÁ KNiha KLUBU

PK - plemenná kniha, do které budou moci být zapísáni zvířata, jejichž sourozenecké linie budou vycházet poštávkovým způsobem.

E - etická plemenná kniha je pro zvířata, jejichž rodiče jsou již zapísáni v PK. Další podmínkou je převodní rejstřík čísla sourozeneckých linií potomek odpovídajících rejstříků 93 bodů.

UŽITKOVOST

Bude evidována délka těly a síce: první číslo značí počet vln od samce, nebo počet započítaných samic přiřazených samcem. Druhé číslo značí počet narozenejch mláďat přiřazená samic nebo počet narozenejch mláďat od příslušného samce. Pro příklad evidujeme: zapísané číslo v rodokmenu a samice 1/1 značí, že samice odchovala první mláďata a druhé číslo znamená 1 narozenejch mláďat. Oceňací a samce číslo 1/20 značí, že po příslušném samci byla narozena troje mláďata a druhé číslo eviduje jejich počet ve třech vrších.

EPOZORNĚNÍ

Je bezpodmínečně nutno v rodokmenu králíka uvést ocenění. Podmínkou ocenění je již zpracována v registračním listu a je proto nepřípustné registrovat a titovat mláďata od rodičů, kteří nejsou ocenění. Správnost a pravdivost údajů v tomto rodokmenu potvrzuje Registrační základní organizace. Rodokmen králíka je listinou složeni, každé označení je označen a znamená výše uvedený z chovatelského svazku.

ZMĚNA MAJITELE KRÁLÍKA

Český svaz chovatelů
základní organizace

20-08-2011

Sídlo Z. O. Datum
DNEŠICE

Rozlišná a podpis registrační z. org.
ŠKRABEK ROMAN

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ
ÚOK chovatelů králíků
RODOKMEN KRÁLÍKA

Samce - samice *Pideantky modry*
Plemeno *3-1*

Regist. levé ucho: C
značky: pravé ucho: *5-582*

Vrhm(s) *11. 3. 2011*

narozenejch *8* ks odchovanejch *8* ks registrovaných *6* ks

Jméno a bydliště chovatele *Mgr. V. H. ZAROU*
Prácheň - Zastávka 3
334 01 Prácheň

Dne *20. 8. 2011*

TETOVACÍ ZNAČKY
levého ucha

Podpis registrační

Bez známky
NEPLATNĚ

TETOVACÍ ZNAČKY
pravého ucha

Původ ze strany samce				Původ ze strany samice			
L.0	Datum vrhu			0.1	Datum vrhu		
Reg. zn. L. u.	<i>1.0.86</i>		P. u.	<i>2V 784</i>	Reg. zn. L. u.	<i>1-9</i>	
Jméno, bydliště chovatele	<i>SEN</i>			Jméno, bydliště chovatele	<i>J. TEJŠTA</i> <i>337 01 Molenice</i>		
Oceňací aj.	<i>96</i>			Oceňací aj.	<i>96</i>		
L.0	L. u.		P. u.	L.0	L. u.		P. u.
Chovatel	<i>SEN</i>		<i>SEN</i>	Chovatel	<i>6. ČIHOŘ</i> <i>ŘÍČANY</i>		<i>J. TEJŠTA</i> <i>Molenice</i>
Oceňací aj.				Oceňací aj.	<i>94</i>		
L.0	0.1	L.0	0.1	L.0	0.1	L.0	0.1
L. u.	L. u.	L. u.	L. u.	L. u.	L. u.	L. u.	L. u.
P. u.	P. u.	P. u.	P. u.	P. u.	P. u.	P. u.	P. u.
Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel	Chovatel
<i>SEN</i>	<i>SEN</i>	<i>SEN</i>	<i>SEN</i>	<i>SEN</i>	<i>6. ČIHOŘ</i> <i>ŘÍČANY</i>	<i>J. TEJŠTA</i> <i>Molenice</i>	<i>J. TEJŠTA</i> <i>Molenice</i>
Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.	Oceňací aj.
				<i>95</i>	<i>95,5</i>	<i>96</i>	<i>96</i>

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ - ÚOK CHOVATELŮ KRÁLÉKŮ

OCEŇOVACÍ LÍSTEK

JEDNOTLIVCE

Číslo klauze: 209. Klasifikace: V.D.
 Plemeno, barva: VM Pohled: 1,0
 Titulární číslo: 3-1, p.č. 5 862 Výstavní hodnota: 5,0
 Výstava: Kralupy Datum: 11. 11. 2011

Postež	Postřehy	Body
1. (10) hlava		10
2. (20) tvar	malá kůže na hlavě mírně křivky	18,5
3. (20) tvar	V.D.	19,5
4. (15) ost		14,0
5. (20)	oj. bílé chloupky	18,5
6. (10)	V.D.	9,5
7. (5) příloha		5,0
Celkem		95,0

Český svaz chovatelů
 základní organizace

DONŠICE

Zapsaná

Číslo jednací

Děgrová 5

Kralupy nad Vltavou

Předseda